



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 уз 4/2019
26.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ... - ..., против туженог ББ ... у ..., ..., чији је пуномоћник Горан Недељковић, адвокат из ..., ради заштите узбуњивача, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 уз 6/19 од 19.07.2019. године, у седници одржаној 26.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 уз 6/19 од 19.07.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 уз 1/16 од 14.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде нематеријалне штете због стављања у неповољан положај и наношење низа штетних радњи исплати 500.000,00 динара на име повреде угледа, 500.000,00 динара на име повреде части, 500.000,00 динара на име повреде људског достојанства и 500.000,00 динара за ширење неистинитих навода, укупно 2.000.000,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде материјалне штете коју је трпео у периоду када је престао радни однос до момента враћања на посао исплати 7.000.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба у делу у коме је тражено да суд утврди да је према тужиоцу предузето низ штетних радњи и у делу у коме је тражено да суд обавезе туженог да уклони последицу штетне радње, тако што ће тужиоца вратити на радно место и заштитити га даљег прогона. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 55.500,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 уз 6/19 од 19.07.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П1 уз 1/16 од 14.01.2019. године.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом дозвољених разлога, а из садржине навода ревизије произилази да исту изјављује због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији посебно не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на радном месту ..., дуги низ година све до 29.09.2005. године када је између тужиоца и туженог закључен споразум о престанку радног односа. Тужилац је био члан синдиката "ВВ" и од 02.03.2001. године био је на функцији заменика главног повереника синдиката "ВВ" ББ све до 21.04.2005. године од када је обављао функцију главног повереника наведеног синдиката до 05.03.2010. године. Током рада код туженог, тужилац је дописима упућеним руководству ... захтевао информације, указивао на неправилности у раду, а поводом притужбе запослених, односно поступање продекана проф. др ГГ, између тужиоца и продекана је дошло до вербалног сукоба, због чега је почетком 2005. године против тужиоца покренут дисциплински поступак у коме је утврђена одговорност тужиоца као запосленог за повреду радне обавезе. Тужилац се након споразумног раскида радног односа код туженог запослио у Предузеће "ДД" у коме је био на пословима физичког радника, а у периоду од 01.10.2005. до 27.01.2009. године. Након што је тужиоцу престао радни однос код туженог, он је наставио да прати рад одговорног лица и дешавања на ББ и поводом радњи које је сматрао неправилним и незаконитим упућивао је пријаве Агенцији и Савету за борбу против корупције и подносио кривичне пријаве. Обраћао се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и Грађевинској инспекцији општине У свим овим дописима и пријавама тужилац је указивао на противзаконито отуђење државног пољопривредног земљишта у корист приватних лица, отуђење покретне имовине ..., неисплаћивање зараде ангажованим радницима, незаконито трошење новца ББ, незаконито извођење грађевинских радова на ... и друге радње. Поводом наведених пријава против туженог, као и против неких од одговорних лица покренути су прекршајни поступци у новембру 2013. године, а у јавним тужилаштвима је током 2014. и 2015. године по приспелом материјалу који је доставио тужилац заведен велики број кривичних пријава у којима је као пријављено лице означен ББ у Тужилац је наводе о злоупотребама и незаконитом раду одговорних лица туженог износио и у дневним листовима "...", "...", "...", "..." и другим листовима. Поводом радњи које је предузимао указујући на незаконито и неправилно поступање код туженог, тужилац је трпео критике, упућиване су му погрдне речи, током 2009. године му је био забрањен улазак у зграду ..., о чему је одлуку донео тадашњи декан, а тужени се обраћао МУП-у – РС ... током 2014. године тражећи да надлежни орган предузме неопходне радње и мере поводом боравка тужиоца у згради ..., предаје дописа и вербалних претњи које тужилац упућује

запосленима. Дописом МУП-а тужени је обавештен да по овој представци неће поступити, јер је између тужиоца и туженог у току вишеструки поступак те да МУП није надлежан да предузме било какве радње. Тужилац је 2005. године против туженог поднео тужбу због поништаја споразума о престанку радног односа 29.09.2005. године који поступак је вођен пред бившим Четвртим општинским судом у Београду и правноснажно окончан пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3547/10 од 24.12.2010. године којом је потврђена првостепена пресуда којом је одбијен у целости као неоснован захтев тужиоца. Та одлука је потврђена и пресудом Врховног касационог суда Рев 679/11 од 08.02.2012. године, а тужиочев предлог за понављање поступка је одбијен. Тужилац је против туженог и одговорних лица код туженог водио више поступака са захтевима за накнаду штете, због повреде права личности, за утврђивање дискриминације и накнаду нематеријалне штете, па је у поступку пред првостепеним судом делимично усвојен захтев тужиоца и утврђено дискриминаторско понашање туженог – забране тужиоцу да улази и борави у згради ББ, која пресуда је постала правноснажна 07.07.2016. године по основу одлуке Апелационог суда у Београду Гж 649/16.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је, полазећи од Конвенције Уједињених нација против корупције, одредбе члана 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члана 46. Устава Републике Србије, члана 2. Закона о заштити узбуњивача, чл. 12, 22. и 26. истог закона, као и члана 200. ЗОО, нашао да је тужбени захтев тужиоца неоснован из следећих разлога. У самом тужбеном захтеву тужилац је тражио да суд утврди да је према њему предузето низ штетних радњи без ближег навођења о којим штетним радњама је реч, да се тужени обавезе да уклони последицу штетне радње тако што ће га вратити на радно место и заштити га од даљег прогона. Међутим, тужилац је раније водио спор за поништај споразума о раскиду уговора о раду, његов тужбени захтев је одбијен, па тужилац по овом основу не може захтевати поновно заснивање радног односа и враћања на рад. Осим тога, члан 26. став 2. Закона о заштити узбуњивача прописује да се тужбом за заштиту у вези са узбуњивањем може тражити заштита, али то не значи да се може побијати законитост појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима запосленог по основу рада. Пред Четвртим општинским судом у Београду у предмету П1 2073/05 је вођен поступак ради опште незаконитости споразума о престанку радног односа и правноснажно је одлучено пресудом од 29.09.2005. године, па тужилац не може поново покретати исти поступак. Чак и да није вођен посебан поступак поводом престанка радног односа и његовог враћања на рад, суд не би могао одлучивати о таквом захтеву по овој тужби, јер је тужба у том делу неблаговремена. Тужилац је са туженим закључио споразум о престанку радног односа 2005. године, то значи да је протекао рок од три године од момента када је сазнао за чињеницу престанка радног односа закључењем споразума, па је тужбу тужиоца у том делу одбацио (став 3. изреке првостепене пресуде). Везано за накнаду нематеријалне штете, тужилац није прецизно определио којим поступцима туженог и у ком времену су му нанете повреде права поводом захтева за накнаду нематеријалне штете. Није доказано на који начин су му радњама туженог повређени углед, част и право личности у тој мери да би то оправдало досуђивање накнаде иако је исти у спору против туженог успео везано за дискриминацију у односу на забрану приласка и уласка на Тужилац није доказао радње чињења или нечињења у односу које су предузете према њему које би представљале штетне радње због којих би му

припадала тражена заштита због извршеног узбуњивања нити је навео у чему се те радње за које тврди да је њима стављен у неповољнији положај, конкретно састоје, а што је услов за њихово санкционисање и коришћење права на тужбу ради заштите због извршеног узбуњивања. Није довољно уопштено навођење да се извршене радње састоје у непоступању у складу са законским прописима. Радње које тужилац наводи да су га ставиле у неповољнији положај у односу на друга лица односе се на поступак који су раније вођени и који су правноснажно окончани. Истицање тих радњи поново у овом поступку је практично недозвољено јер се не може у два поступка доказивати да су учињене одређене радње и тражити одговарајућа заштита по истима.

С друге стране, тужилац није доказао да му је незаконито престао радни однос код туженог, па првостепени суд налази да је и његов захтев за накнаду нематеријалне штете неоснован (став 2. изреке првостепене пресуде).

Одлучујући о жалби туженог, апелациони суд је у свему прихватио разлоге које је дао првостепени суд налазећи да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право (цитиране законске одредбе), па је потврдио првостепену пресуду.

Ценећи наводе из ревизије тужиоца, Врховни касациони суд налази да исти нису од значаја за доношење другачије одлуке. Закључак и одлука другостепеног суда заснива се на правилној примени материјалног права и правилној оцени да је у првостепеном поступку правилно утврђено чињенично стање. Правилан је закључак другостепеног суда да тужилац у току поступка није доказао када је и на који начин су му радњама туженог повређени углед, част и право личности у тој мери да би то оправдало досуђивање накнаде, а само навођење да се извршене радње састоје у непоступању у складу са законским прописима не могу бити основ за право тужиоца на накнаду нематеријалне штете. Даље тужилац није доказао да му је радни однос престао незаконито, због тога је водио поступак пред првостепеним судом и у томе није успео, а споразум о прекиду радног односа који је закључио са туженим у току 2005. године је даље остао на снази. Правилно закључује другостепени суд да тужилац није ни определио заштиту коју тражи (што је ценио и првостепени суд) у делу у коме је тражено утврђење да је према њему предузета штетна радња, те да је сходно томе правилна оцена да је такав акт – тужба неуредна.

Ни остали наводи из ревизије тужиоца нису од таквог значаја да могу довести до другачије одлуке.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић